

Kissanomistajan opas

Suomen Kissanliitto

Tessa.love
PHOTOGRAPHY

HEALTH IS FRAGILE

Varhaisessa iässä kissanpentusi on haavoittuvimmillaan. Sen ruoansulatusjärjestelmä ja vastustuskyky sekä aistit ja hermosto ovat hyvin herkässä vaiheessa ja vasta kehittymässä.

ROYAL CANIN® -ruokavalioiden sisältämä erityinen ravintoaineyhdistelmä tukee kissanpentusi vastustuskyvyn kehittymistä. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun pentu ei enää saa vasta-aineita emonsa maidosta eikä sillä vielä ole sen oman kehon tuottamien vasta-aineiden suojaa.

ROYAL CANIN® Kitten edistää kissanpennun tasapainoista kasvua sen jokaisessa kehitysvaiheessa. Valitsemalla kissanpennullesi ROYAL CANIN® Kitten-ruokavalion, annat sille vahvan perustan upeaan elämään.

Lisätietoa: royalcanin.com/fi

JULKAISIJA
Suomen Kissaliitto ry

Eläinlääkinnälliset asiantuntijat
ELT Riitta Aho
ELT Tarja Kylmä
ELL Kirsi Juuti

Kuvat
Tessa (Ludmila Pankova)

Kansikuva
Tessa (Ludmila Pankova)
Burma

Takakansi
Catchy's images
Persialainen

Kuvituskuvat
Hanne Lankinen

Taitto
Hanne Lankinen

Suomen Kissaliitto ry
-2022

<http://www.kissaliitto.fi/>

Kissan- omistajan opas

Suomen Kissaliitto ry kustantaa tämän oppaan jokaiselle maassamme Kissaliittoon rekisteröidylle rotukissalle. Uusi kissanomistaja saa oppaan rekisterikirjan mukana ja se toimii lisätukena kasvattajan antamille hoito-ohjeille pennun muuttaessa uuteen kotiin. Kissasi on viettänyt elämänsä ensimmäiset viikot kasvattajallaan, joka osaa parhaiten neuvoa kissan tottumuksissa ja rodun hoidollisissa erityispiirteissä.

Älä epäröi ottaa tarvittaessa yhteyttä kasvattajaan myöhemmin, kun pentu on jo kotona. Hyvä kasvattaja tuntee vastuunsa ja on valmis neuvomaan ja auttamaan Sinua kissasi koko eliniän.

Kissaharrastus on mukava harrastus, johon koko perhe voi osallistua. Se antaa uusia ystäviä ja mielenkiintoista tekemistä vapaa-aikaan. Suomen Kissaliitto ry:n alaiset jäsenyhdistykset (rotukissayhdistykset) löytyvät kotisivuilta osoitteesta www.kissaliitto.fi ja toivottavat uuden jäsenen tervetulleeksi joukkoonsa.

Suomen Kissaliitto ry julkaisee jäsenyhdistystensä jäsenille viisi kertaa vuodessa ilmestyvää Kissa -lehteä. Kissaliitolla on kotisivut, josta löytyvät helposti säännöt, tiedotteet, toimintaohjeet, yhteystiedot ja paljon muuta hyödyllistä tietoa. Kissaliitolla on myös Facebook -sivu, jota tykkäämällä saat viikoittain tietoa Kissaliiton erilaisista tapahtumista sekä muuta kissa-aiheista tietoa. Rotukissayhdistykset tarjoavat jäsenilleen neuvontaa ja apua erilaisissa asioissa ja ovat ensisijainen yhteydenottokohde.

Suomen Kissaliitto ylläpitää Omakissa -tietojärjestelmää, joka sisältää kissarekisterin, näyttelyrekisterin, jäsenrekisterin sekä terveystietokannan. Hakemalla tunnukset Omakissa -tietojärjestelmään voit itse yllä-

pitää omia sekä kissojesi tietoja. Järjestelmän kautta voit mm. hakea jäsenyyttä, ilmoittaa kissan näyttelyyn, tehdä omistajan muutoksia sekä rekisteröitynä kasvattajana rekisteröidä pentueita. Ohjeet palvelun käyttöön löytyy osoitteesta omakissatuki.kissaliitto.fi ja järjestelmään kirjaututaan osoitteesta omakissa.kissaliitto.fi.

Kissanäyttelyt ovat näkyvä osa rotukissatoimintaa ja Suomessa järjestetään kymmeniä kansainvälisiä näyttelyitä vuosittain. Rotukissayhdistysten jäsenet voivat osallistua näyttelyihin ja harrastaa mm. kasvatustoimintaa. Kasvattajatoiminnan aloittaminen vaatii kasvattajakurssin käymisen sekä kasvattajanimen hakemisen. Rotukissayhdistyksen jäseneksi on tervetullut, vaikka ei haluaisikaan käydä oman kissansa kanssa näyttelyissä tai ryhtyä kasvattajaksi.

Suomen Kissaliitto ry toivottaa Sinut tervetulleeksi rotukissanomistajien joukkoon!

Rotukissa

Rotukissalla on aina rekisterikirja!

Rekisterikirja on merkinä siitä, että pentu on syntynyt puhdasrotuisista ja rekisteröidyistä vanhemmista ja rekisteröity asianmukaisesti Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin. Rekisteröimätön pentu ei voi saada rekisterikirjaa myöhemmin eikä sitä katsota kuuluvaksi puhdasrotuisiin kisseihin, vaikka molemmat vanhemmat olisivatkin rekisteröityjä.

Ulkomailla rekisteröidyn rotukissan on oltava kotimaassaan FIFe:n (Fédération Internationale Féline) hyväksymässä rekisterissä tai muussa virallisessa rekisterissä, jonka Suomen Kissaliitto ry hyväksyy. Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin päästäkseen kissalla on oltava alkuperämaan virallinen rekisterikirja neljän polven sukutauluineen sekä transfer, eli siirtoilmoitus, mikäli kissaa ei ole alkuperäismaassa jo rekisteröity tuojan nimiin. Transfer-vaatimus ei koske toisesta FIFe -rekisteristä tulevaa kissaa. Muista Suomessa toimivista kissajärjestöistä Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin siirtyvät kissat käsitellään kuten ulkomaan tuonnit.

Jos rekisterikirja katoaa tai rikkoutuu

Suomen Kissaliitto ry:n rotukirjaaja voi pyydettyäessä toimittaa kadonneen rekisterikirjan tilalle kaksoiskappaleen, jolloin alkuperäinen kirja mitätöityy. Kaksoiskappaleeseen merkitään alkuperäinen ja uusi rekisteröintipäivämäärä ja merkintä siitä, että kirja on kaksoiskappale. Kaksoiskappale on maksullinen. Hinnan voi tarkistaa Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.

Kissan voi vakuuttaa

Rekisteröidylle rotukissalle on mahdollista ottaa vakuutus ja vakuuttaa se kuolemantapauksen tai sairastumisen varalta. Vakuutusyhtiöillä on erilaisia eläinvakuutuksia ja -käytäntöjä. Niistä kannattaa ottaa selvää.

Cornish Rex
Kuva: Tessa.lv

Kissan kanssa kotona

Kissa perheenjäsenenä merkitsee älykästä ja seurallista lemmikkiä. Se vaatii rodusta riippumatta päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa. Kissa ei elä talousjätteillä, vaan sille on tarjottava sopivaa ravintoa. Olipa lemmikki pitkäkarvainen, lyhytkarvainen tai karvaton on sen turkin ja ihon kunnosta ja puhtaudesta huolehdittava. Kissan terveydenhoito on sen omistajan vastuulla eikä unohtaa saa lemmikkinsä henkistäkään hyvinvointia. Rotukissat ovat sisäkissoja ja silloin päivittäiseen kissan hoitoon sisältyy myös hiekkalaatikon puhtaanapito. Sisäkissalle on myös järjestettävä riittävästi aktiiviteetteja ja virikkeitä, jotta se voi toteuttaa omaa lajityypillistä käytöstään. Kiipeilypuut ja mahdollisuus tarkkailla ympäristön tapahtumia ikkunasta lisäävät kissan viihtyvyyttä. Kissaa ei tulisi pitää pitkiä aikoja yksin, vaan sille tulee järjestää seuraa. Turhautuminen voi purkautua häiriökäytökseenä tai ylenpalttisena huomion hakemisena omistajan saavuttua kotiin.

Uuteen kotiin muuttava pentu on yleensä kasvattajan luona hyvin sosiaalistettu ja siten hämmästyttävän rohkea uudessa ympäristössään. Pennun eroikävää helpottaa parhaiten esimerkiksi tutun tuoksuinen viltti pentukotoa, mukava tekeminen kuten leikittäminen, tuttu ruoka ja hellä hoiva. Ensimmäiset päivät on hyvä rauhoittaa uuden pennun ja perheen väliseen tutustumiseen.

Kissanpentu on kuin pieni lapsi. Sitä kiinnostaa kaikki eikä se vielä ole oppinut, mikä on vaarallista ja mikä ei. Pennuilla on usein tapana syöksähdellä ihmisten perään ja ovia suljettaessa on varmistauduttava siitä, ettei pentu ryntää sulkeutuvan oven väliin ja loukkaa itseään. Pennut joutuvat joskus vastoin tahtoaan suljetuiksi erilaisiin kaappeihin ja komeroihin, joihin ne ovat huomaamatta hivuttautuneet. On hyvä tehdä kodista pentuturvallinen ja var-

mistaa, ettei pentu pääse pureskelemaan sähköjohtoja, putoamaan vaarallisista paikoista tai pulahtamaan WC-pönttöön.

Pieniä lapsia ja perheen koiraa on vahdittava, ettei pentu vahingoitu näiden toimesta. Syllilapsi saattaa tarttua pieneen pentuun liian lujasti ja perheen muutoin hyväluontoinen koira saattaa innostua ”leikkimään pennuilla” ja vahingoittaa niitä.

Turvallinen ulkoilu

Kissaa ei saa päästää ulkoilemaan vapaana. Kissa viihtyy erinomaisesti myös täysin sisäkissana, jos sille varmistetaan tarpeeksi virikkeitä ja mahdollisuus tarkkailla ulkomaailman tapahtumia ikkunasta. Turvallisinta ulkoilu on järjestää verkotetulla tai lasitetulla parvekkeella tai ulkotarhassa. Kissan voi totuttaa myös valjaisiin, mutta valjastelu ympäristön on oltava kissalle turvallinen eikä sitä saa valvomatta jättää valjaissa yksin ulos.

Venäjänsininen

Tessa & Co
PHOTOGRAPHY

Ruokinta

kissan luonnollista ravintoa on erilaiset pikkujyrsijät ja linnut, joiden mukana se saa oikeassa suhteessa tarvitsemiaan ravintoaineita. Luonnossa nautittu riista-ateria valitettavasti sisältää usein myös loisia ja erilaisia tauteja aiheuttavia bakteereita. Kuten muidenkin nisäkkäiden, myös kissan ravinto koostuu kolmesta osasta; rasvoista, proteiineista ja hiilihydraateista. Esimerkiksi koiraan verrattuna tarvitsee kissa ”vahvempaa”, paljon valkuaisaineita ja rasvoja sisältävää ravintoa.

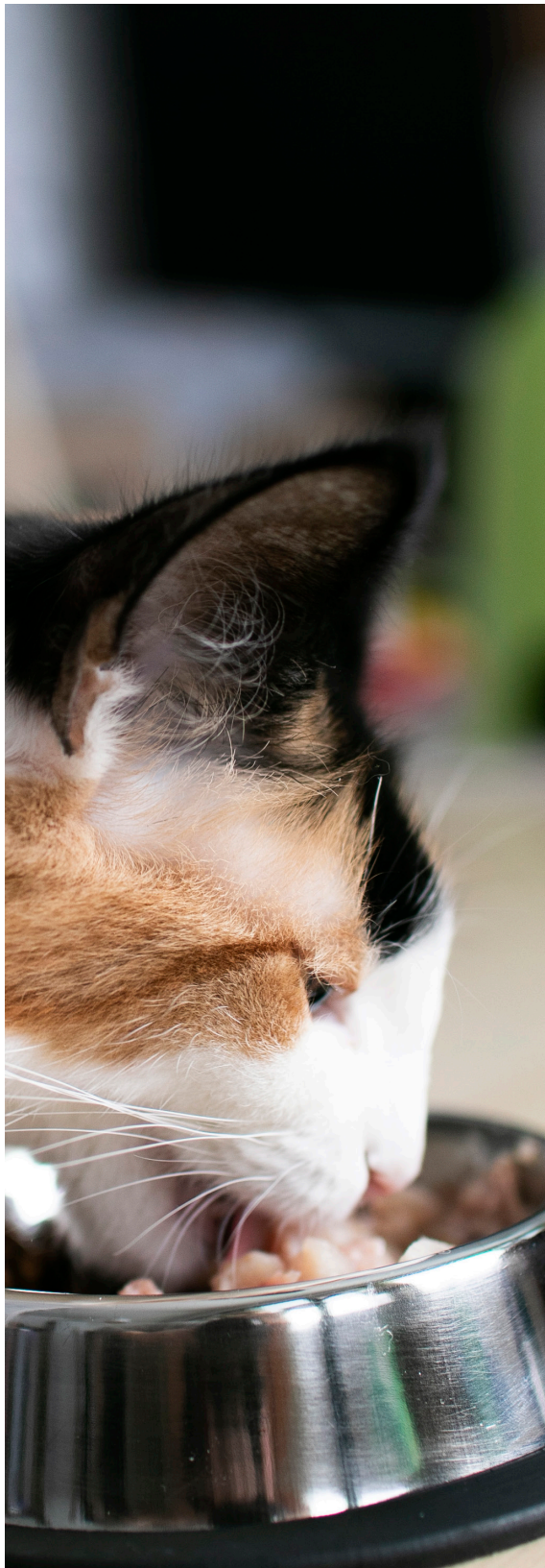
Proteiinit: Aikuisen kissan on saatava vähintään 14 % ja kasvavan kissan 29 % tarvitsemastaan energiasta proteiineista. Koirilla vastaavat luvut ovat 4 % ja 12 %, joten koirille tarkoitettujen valmisruuat eivät ole kissalle sopivaa ravintoa. Tärkein proteiini-
lähde kissan ravinnossa on liha. Kissalle voidaan tarjota erilaista lihaa kypsennettynä tai raakana, jauhettuna tai paloiteltuna. Myös eri elimet, kuten kieli, sydän, maksa tai munuaiset maistuvat kissalle ja tuovat vaihtelua sen ruokavaliioon. Kissan elimistö tarvitsee valmiina monia aminohappoja, kuten arginiini ja tauriini, joita se saa ravinnokseen nauttimastaan lihasta.

Jos liha tarjotaan kypsennettynä, on muistettava, että silloin monet tärkeät vitamiinit ja aminohapot, kuten tauriini tuhoutuvat kypsennettäessä. Tämä tarkoittaa sitä, että etupäässä kypsennettyä lihaa syövän kissan ruokavaliota on täydennettävä sopivilla valmisteilla. Kaikkea lihaa ei kannata tarjota jauhettuna, koska sitkeä palaliha tarjoaa työtä hampaille ja purulihaksille, ja lisäksi on erinomainen ”hammasharja”. Kissa pitää melko kosteasta ravinnosta ja syö ruokansa mieluiten huoneenlämpöisenä tai vähän sitä lämpimämpänä. Lämpötilamieltymykset voivat kuitenkin vaihdella eri kissojen välillä. Luonnossa nautitun riista-aterian kosteusprosentti on 70 ja hiiren ruumiinlämpö on n. 40 astetta

Rasvat: Rasvainen ruoka on kissan mielestä maittavaa eikä runsasrasvaisen ravinnon ole todettu olevan haitallista kissalle, jos paino-ongelmia ei ole. Kissan on saatava tietty määrä eläinperäisiä rasvoja saadakseen aineenvaihdunnalleen välttämättömät rasvahapot. Niiden puutteesta kärsivällä kissalla esiintyy mm. ihon ja karvapeitteen huonokuntoisuutta sekä lisääntymishäiriöitä. Lihassa olevan rasvan lisäksi voi kissan ruoka-annokseen tarvittaessa lisätä esim. nokareen suolatonta voita. Suurin hyöty kuitenkin saadaan omega-3 ja -6 -rasvahappoja sisältävistä valmisteista, mikäli kissa ei saa niitä ravinnostaan riittävästi.

Hiilihydraatit ja kuitu: Kissan ruoansulatuskanavan kyky käsitellä hiilihydraatteja on vähäinen. Hiilihydraattien antaminen kissalle ei ole samalla tavalla välttämätöntä kuin eräiden aminohappojen ja rasvahappojen. Liiallisella hiilihydraattien saannilla on todettu monia epäedullisia vaikutuksia, esimerkiksi lihominen. Kissan luonnollisin ravintopaketti hiiri tai muu pikkujyrsijä sisältää hiilihydraatteja ainoastaan 1-2 %, eli mahalaukun sisällön verran. Hiilihydraatteja ja kuituja kissan ravintoon voi lisätä tarvittaessa esimerkiksi leseillä tai vihanneksilla. Jos kissa syö kuivaruokaa osana ruokavaliotaan, on viljatuotteiden lisääminen liha-ateriaan tarpeellonta. Kissan ruoansulatus ei pysty käsittelemään keitettyjä tai raakoja vihanneksia suurina paloina.

Maitosokerin eli laktoosin pilkkoutuminen aikuisen kissan suolistossa on usein vailinaista ja kissa voi saada ripulin maitoa juotuaan. Vähälaktoosiset tuotteet sopivat useimmille kissoille. Kissa tarvitsee myös kuituja ruokavalioonsa, mutta koska kissan elimistö on sopeutunut saamaan kuitunsa eläinperäisenä esimerkiksi hiirten karvoista tai lintujen höyhenistä, saattaa liiallinen kasv kuidun syöttäminen ärsyttää suolistoa.

Kivennäiset ja hivenaineet: Kissa tarvitsee ravinnossaan kalsiumia ja fosforia sopivassa suhteessa. Aikuisen kissan ravinnon ihanteellinen kalsium: fosforisuhde on 1-1,3:1, eli kalsiumia tarvitaan vähintään yhtä paljon kuin fosforia, mieluiten hieman enemmän. Kasvavan kissan kalsiumtarve on hieman suurempi. Moni kissa syö mielellään kalaa. Sisäelimiä (paitsi sydäntä, joka on lihas) tai kalaa ei kuitenkaan suositella tarjottavaksi varsinkaan kasvavalle kissalle liian usein. Kalapäivä vain kerran viikossa on monen kasvattajan suosittelema aikaväli. Sisäelimiä antamista rajoittavat esim. maksan hyvin korkea A-vitaamiinipitoisuus ja munuaisten sisältämät kuona-aineet. Sydäntä ja kieltä ei kuitenkaan ravitsemuksellisessa mielessä voi varsinaisiksi sisäelimeksi laskea, koska ne ovat lihaskudosta eivätkä osallistu elimistön aineenvaihduntatehtäviin, siksi niitä voi syöttää useamminkin.

Mitä suurempi osa ruokavaliosta on lihaa ja kalaa, sitä tärkeämpää on tasapainottaa ravitsemusta kissalle tarkoitettulla kivennäis- ja vitamiinivalmisteella. Erityisen tärkeää tämä on kasvavalle pennulle, jolla liian vähäinen kalkin määrä suhteessa fosforiin voi johtaa luiden haurastumiseen ja luunmurtumiin (paper bone disease). Karkeana ohjenuorana voisi sanoa, että jos puolet tai yli aikuisen kissan ruokavaliosta on luutonta lihaa, tarvitaan kalsium- ja hivenainetäydennystä.

Maitotuotteet eivät riitä kalsiumtäydennykseksi, sillä niissä on fosforia liki yhtä paljon kuin kalsiumia.

Vitamiinit: Kissan vitamiinien tarve on huomattava. Retinoli eli A-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini, jota esiintyy vain eläinkudoksissa. Kasvit sisältävät karoteinoideja, joita monet eläimet ja ihminen voivat muuttaa A-vitamiiniksi. Kissa ei tähän kuitenkaan pysty. Teollisiin kissanruokiin A-vitamiinia on lisätty vastaamaan kissan tarvetta. A-vitamiini varastoituu kissan elimistöön, joten yli määräisen A-vitamiinin päivittäinen annostelu ei ole tarpeen. A-vitamiinin puute voi aiheuttaa lisääntymishäiriöitä ja sokeutta, mutta sen yliannostelu on myös vaarallista. Yliannostelusta voi pidemmällä aikavälillä aiheutua luustomuutoksia erityisesti kaula- ja rintarangan alueelle. A-vitamiinin lähteitä kissan ravinnossa ovat mm. munankeltuainen, voi ja maksa sekä teolliset kissanruuat.

D-vitamiinia kissa yleensä saa tarpeeksi normaalin ravinnonsaannin yhteydessä. D-vitamiinin yliannostus voi johtaa pehmytkudosten kalkkeutumiseen. D-vitamiinia on runsaasti mm. kalanmaksajellyssä ja eläinrasvoissa.

Tiamiini (B1-vitamiini) on vesiliukoinen vitamiini, joka ei varastoidu elimistöön. Tiamiini tuhoutuu helposti ruokia kuumenttaessa. Kypsentämätön kala sisältää tiamiinia tuhoavaa entsyymiä tiaminaasia. Tiamiinin puutos voi aiheuttaa neurologisia oireita ja sydämen vajaatoimintaa. Tiamiinia kissa saa kypsentämättömästä lihasta ja teollisista kissanruuista. Erimerkkiset hiivatabletit ja kissoille tarkoitetut yleisvitamiinivalmisteet sisältävät B-ryhmän vitamiineja.

E-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini, joka varastoituu elimistöön. E-vitamiinin puutostiloja on todettu varsinkin silloin, kun kissan ruokavalio sisältää runsaasti

rasvaista kalaa tai ihmisille tarkoitettuja tonnikalasäilykkeitä. Kissoille tarkoitettuun tonnikalaan on yleensä lisätty E-vitamiinia. Puutostila näkyy rasvakudostulehduksena (ns. keltaraspatauti). Rasvakudostulehdus ilmenee kipuna kissaa käsiteltäessä, ruokahaluttomuutena ja kuumeiluna sekä liikumisvaikeuksina. E-vitamiinia kissa saa lihasta, kananmunista ja maitotuotteista sekä teollisesta kissalle tarkoitetusta ruuasta.

Kissan ei tarvitse saada **C-vitamiinia** ravinnosta, sillä poikkeuksena mm. ihmiseen, kissan elimistö tuottaa itse tarvittavan määrän C-vitamiinia.

Kasvava kissa, kantava tai imettävä naaras, toipilas, vanha tai erityisen nirso kissa vaativat erikoishuomiota ruokinnan suhteen. Lisävitamiineja kissoille on saatavana tablettina, jauheena, tahnana tai liuoksena. On kuitenkin varottava ylivitaminoinnasta kissaa eikä useampaa eri vitamiinivalmistetta ole syytä syöttää yhtä aikaa. Kissoille tarkoitetuista valmisruuista löytyy sopivia valmisteita kaikkiin elämänvaiheisiin ja näissä tuotteissa on otettu huomioon kuhunkin elämänvaiheeseen tarvittavat rakennusaineet jolloin ylimääräistä vitamiinivalmistetta ei tarvita.

Pentu tarvitsee useita aterioita päivässä

Kissalle on luontaista syödä useita pieniä aterioita päivässä. Mikäli kuivaruokaa pidetään tarjolla koko ajan, on sen lisäksi tarjottava myös tuoretta ruokaa. Kasvava kissa tarvitsee iästä riippuen 3 - 4 ateriaa päivässä. Ruoan lisäksi kissa tarvitsee rai-kasta vettä juotavakseen. Metallinen tai posliininen ruokakuppi on helposti puhdistettavissa rasvaisesta ruuasta. Ruokakupin on oltava riittävän laakea, jotta kissan kuono mahtuu siihen kunnolla. Monet kisset nostavat mielellään ruokansa kupista lattialle syödessään. Muovitettu alusta ruokailupaikalla helpottaa siivousta ruokailun jälkeen.

Juotavaksi raikasta vettä

Kissalla on aina oltava tarjolla raikasta vettä. Vesiastia pestään ja vesi vaihdetaan päivittäin. Kirkas lasikuppi piripintaan täytettynä houkuttelee kissaa juomaan riittävästi. Vesiastioita olisi hyvä olla muuallakin kuin ruokakipon vieressä.

Raakana vai kypsänä?

Kissa syö luonnossa saaliinsa kypsentämättä. Sisäkissa oppii syömään sellaista ravintoa, mitä sen omistaja sille tarjoaa. Kotimaisen lihan ja sisäelimet voi kissalle antaa kypsentämättömänä. Ulkomailla matkustettaessa kaikki liha on syytä kypsentää. Järvikalat pitäisi aina kypsentää tai pakastaa, sillä kissa voi saada niistä lapamato- eli heisimatotartunnan. Pakastesei on monen kissan herkku mikrossa sulatettuna, varsinkin jos sen päälle on pistelty muutama suolaton vainokare rasvaa antamaan. Pakastesei on monen kissan herkku mikrossa sulatettuna, varsinkin jos sen päälle laite-taan muutama suolaton ja laktoositon vainokare rasvaa antamaan.

Kotiruoka

Selvitä, mitä kissasi on kasvattajan luona syönyt ja mihin se on tottunut. Monilla kokeneilla kasvattajilla on omia kissanruokintareseptejään, joita voit kokeilla kotona. Pidä kuitenkin mielessäsi kissan ravinnon-tarve, kun valmistat sille kotiruokaa. Kissa ei pärjää niillä talousjätteillä, mitä ihmisten ruokatalous tuottaa. On varottava tarjoamasta kissalle usein tai suuria määriä runsaasti suolaa sisältäviä herkuja, kuten palvikinkku tai leikkelemakkarat, vaikka se niistä pitäisikin. Linnun- ja sianluut kypsänä voivat "tikkuisina" vahingoittaa kissan suoliston seinämiä, joten kypsästä lihasta luut on poistettava. Raakana luita voi sen sijaan antaa turvallisesti, kunhan ne ovat kissalle sopivan kokoisia.

Kaupan purkkiruoka

Valmiit purkeissa ja pusseissa myytävät teolliset ruuat ovat helppoja tarjoilla, mutta niiden lisäksi on hyvä antaa myös tuoretta ravintoa: lihaa, kalaa, elimiä, maitotalous-tuotteita, kananmunaa yms. Koiranruoka on suunniteltu koiralle eivätkä sen sisältämät valkuaisaineet ja rasvat riitä tyydyttämään kissan tarpeita. On hyvä opetella lukemaan tuoteseloste purkin kyljestä ja valita sellaisia ruokia, jotka sisältävät mie-

luiten vain eläinperäisiä valmistusaineita, sillä viljaa ja sokereita kissa ei tarvitse. On myös huomioitava, että kaikki purkkiruoat eivät ole täysravintoa, vaan osa on täydennysravintoja, jotka eivät sisällä tarvittavia vitamiineja ja hivenaineita. Täydennysravintoja ei saa käyttää ainoana ravinnon lähteenä ilman tarvittavia vitamiini- ja hivenainevalmisteita sekä rasvahappolisiä.

Kuivaruoka

Monet kissat nakertelevat kuivaruokaa välipaloina, mutta jotkut eivät muuta söikään. Kuivaruohan tulee olla laadukasta virtsaktiviriskin vähentämiseksi, ja kissan riittävästä juomisesta on ehdottomasti huolehdittava. Mikäli kissa nauttii lähes yksinomaan teollista kissanruokaa, kissanomistajan kannattaa huolellisesti perehtyä niiden koostumukseen ja valita hyvälaatuisen ruoka.

Turvallisimmat vaihtoehdot kuivaruuista ovat ne, joissa on mahdollisimman suuri lihapitoisuus, oikeanlainen koostumus ja/ tai joihin on lisätty metioniinia alentamaan virtsan happamuutta ja siten vähentämään liian korkeassa virtsan pH:ssa muodostuvien struviittikiteiden syntyä. Toisaalta liiallinen happamoittavien ruokien syötäminen voi aiheuttaa liian virtsan liian alhaisen pH:n, joka puolestaan johtaa kaliumoksalaattikiteiden ja -kivien syntyyn. Luontaisella liharuokavaliolla kissan virtsan pH pysyttelee välillä 6,3 - 6,8, pidempiaikaiset ylitykset ja alitukset johtavat lähes aina virtsakivien syntyyn. Kuivaruohan voi myös liottaa nesteeseen (vesi, piimä, kerma, suolaton lihalieemi) ja tehdä siitä lihan kanssa tarjoiltava lisuke. Koska kissa on alun perin kuivien alueiden eläimenä tottunut saamaan tarvitsemansa nesteen saaliseläintensä mukana, on sen luontainen janon tunne huomattavan heikko. Kun pH-säädön sisältäviä kuivaruokia syövillekin kissoilla on todettu virtsakiviä, on syytä silloin liian vähäinen nesteen saanti.

Kun vatsa menee sekaisin

Uusi, outo ruokalaji tai ruokalautasen jääminen liian pitkäksi aikaa seisomaan lämpimään voi aiheuttaa varsinkin pennulle äkillisen ripulin. Pieni pentu ei kestä kovin kauaa ripulia vaan elimistö kuivuu nopeasti, ja mitä pienempi kissa on, sitä nopeammin vatsa on hoidettava kuntoon. Ensin yritetään saada selville ripulin aiheuttaja. Mikäli vatsa on mennyt sekaisin jostakin ruokintaan liittyvästä syystä, poistetaan ongelman aiheuttaja toistaiseksi ruokavaliosta. On aina huolehdittava siitä, että kissa saa riittävästi nestettä. Laktoosittomista hapanmaitotuotteista on usein apua ja kissalle voi tarjota esim. A-piimää tai kermaviiliä. Apteekista voi ostaa tukihoidotuotteita kuten maitohappobakteerivalmisteita ja ravintoliuoksia.

Ripulipotilaan ruokavalio käsittää mietoja ja helposti sulavia ruokia kuten keitettyä seitä ja sen keitinlientä tai keitettyä kanaa. Aikuista kissaa ei kannata hoitaa ruokavaliolla yli kolmea päivää. Mikäli vatsa on edelleen löysällä, on syytä ottaa yhteyttä eläinlääkäriin. Pienikokoiselle pennulle jo 1 - 2 vuorokauden mittainen kuivuminen on kohtalokasta. Mikäli ripulointiin liittyy myös oksentelua, elimistön kuivuminen on nopeampaa ja hoitoon on hakeuduttava välittömästi.

Nirso kissa

Varsinkin ainoa kissa saattaa alkaa nirsoilla ruoastaan ja ruokinta muodostuu ongelmalliseksi. On kuitenkin muistettava, että ihminen on vastuussa kissan ruokavaliosta ja kissa syö sitä, mitä sen lautaselle laitetaan. Mikäli kissa haluaa syödä esim. ainoastaan kalaa tai sisäelimiä, se on vaarassa saada erilaisia puutostauteja. Omistajan on oltava tiukkana ja pidettävä kiinni terveellisen ruokavaliion vaatimuksista. Jo vuorokauden syömättömyys on kissalle vaaraksi. Kissa voi oppia syömään uusia ruokalajeja helpommin, jos tuttuun ruo-

kaan sekoitetaan hiukan uutta ja määrää lisätään asteittain parin viikon aikana.

Sairaudesta toipuva kissa

Huonosti syövä sairras tai iäkäs kissa on syytä viedä eläinlääkəriin tutkittavaksi. Sairaalla tai sairaudesta toipumassa olevalla kissalla ei useinkaan ole ruokahaluja. Kissa valitsee ruokansa enemmän hajun kuin maun perusteella, joten voimakas-tuoksuiset herkut, kuten savukala tai mak-samakkara, saattavat houkutella kissan syömään myös muuta ruokaa. Vanhan kis-san hajuaiisti on saattanut heikentyä, ja sik-si hyvälle tuoksuvién herkkupalojen avulla ruoka maistuu usein paremmin. Kissoille saa eläinlääkäriasemilta myös erityistä toipilasruokaa, joita voi antaa tarvittaessa myös ruiskulla suuhun. Apteekista voi os-taa myös energiapitoisia ravintolisä, jotka yleensä maistuvat kissoille hyvin.

Puhtaanapito ja terveys

Kissan puhtaanapitoon kuuluu sen karva-peitteen ja ihon kunnosta huolehtiminen sekä silmien, korvien, hampaiden ja kyn-sien hoito. Lisäksi on huolehdttava siitä, että eläimen oleskelupaikat ja ruokailuas-tiat sekä hoitovälineet ovat puhtaita ja siis-tejä.

Turkinhoito

Pitkäkarvaiset ja puolipitkäkarvaiset kis-sat kammataan ja pestään kunkin rodun tarpeiden ja kasvattajan antamien oh-jeiden mukaan. Myös lyhytkarvaisten ja karvattomien kissojen turkkia / ihoa on hoidettava. Kun irtoava karva kammataan säännöllisesti pois, ei kissa joudu niele-mään irtokarvoja nuollessaan itseään ja "karvapallo-oksennusten" määrä vähenee. Lyhytturkkisten kissojen turkkia voi kam-man sijasta käsitellä kumisukaa tai säämis-kää apuna käyttäen. Karvattoman kissan iho rasvoittuu vilkkaan aineenvaihdunnan johdosta, joten kissaa pitää pestä pari ker-taa kuukaudessa. Turkinhoito on samalla seurustelua kissan kanssa ja sen yhtey-

dessä voi tarkastaa, että kissan iho näyttää terveeltä. Talviaikaan joillakin kissoilla on taipumusta hilseilyyn ja turkki tuntuu kui-valta ja elottomalta. Pieni lisävitaminointi ja rasvan lisääminen ruokavalioon yleen-sä auttaa. Ihon ja karvapeitteen kuntoon vaikuttavat erityisesti B-ryhmän vitamiinit kuten biotiini, ja välttämättömät omega-3 ja omega-6 rasvahapot. Markkinoilla on useita rasvahappo- ja vitamiinivalmisteita tähän tarkoitukseen.

Turkki- ja iho-ongelmat

Iho-ongelmia kuten kutinaa, hilseilyä ja tur-kin elottomuutta voivat aiheuttaa esim. eri-laiset sisä- ja ulkoloiset. Ne leviävät helposti kissasta toiseen ja kaikki perheen eläimet on syytä hoitaa apteekista saatavalla pe-suaineella. Matotartuntaan saa lääkkeet samasta paikasta.

Tarttuvaa on myös sieni-ihottuma, joka il-menee voimakkaana karvan lähtönä, kal-juina laikkuina tai rupisena ihottumana kissan iholla. Tartunta voi olla myös oiree-ton.

Norjalainen metsäkissa

Tessa.Lv
PHOTOGRAPHY

Bengali

Sieni-ihottuma vaatii aina eläinlääkärin apua. Itiöt voivat säilyä ympäristössä parikin vuotta. Tauti on zoonoosi ja voi leviää myös muihin eläimiin ja ihmisiin. Tässä tilanteessa sekä kissa, muut eläimet, että ihmiset on hoidettava.

Silmät ja korvat

Erityisesti lyhytkuonoisilla roduilla voi esiintyä ajoittain silmävuotoa. Silmät puhdistetaan tarvittaessa pyyhkimällä silmäkulmaa ja tahriintunutta silmäanalustaa esim. lämpimään veteen kostutetulla vanutupolla tai talouspaperin palasella. Lemmikkieläinkaupoissa on erityisiä koirille ja kissoille tarkoitettuja silmänpuhdistusneiteitä.

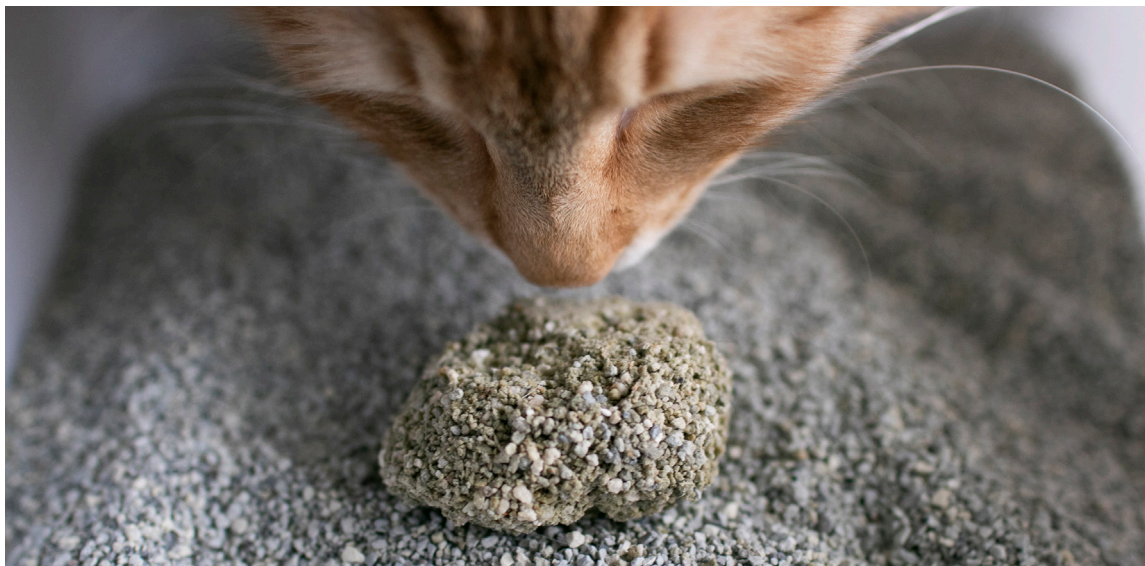
Silmäongelmista yleisin on silmän sidekalvon tulehdus. Tulehtunut silmä on vetistävä, silmäluomet ovat turvonneet ja kissa voi pitää silmää mielellään osittain suljetuna. Silmästä saattaa myös erittyä paksumpaa rähmää. Silmätulehdus vaatii aina eläinlääkärin apua. Kissan korvat tarkastetaan viikoittain ja poistetaan varovasti ulkokorvaan mahdollisesti kerääntynyt vaikk. Korvatulehdusten yleinen aiheuttaja on mikroskooppisen pieni korvapunkki, joka aiheuttaa korvassa voimakkaan kutinan. Korvapunkin läsnäoloa on syytä epäillä, jos kissan korvassa on runsaasti kuivaa, multamaista eritettä ja kissa raapii usein korviaan. Eläinlääkärin mikroskooppi varmistaa punkin olemassaolon ja apteekista löytyy apu vaivaan. Korvapunkki on sisäkissalla hyvin harvinainen

Kynnet ja hampaat

Kynnenkärjet lyhennetään ajoittain kissoille erityisesti suunnitelluilla kynsisaksilla. Kissalle on hyvä hankkia oma raapimappu tai muu paikka, mitä se saa raapia.

On hyvä totuttaa kissa pienestä asti siihen, että sen suuta tutkitaan. Kissalla kuuluu olla tasapurenta. Purentavirheitä ovat ylä-, ala- ja vinopurenta sekä vinosti asettuneet tai puuttuvat hampaat. Kissa vaihtaa pysyvät hampaat n. 3 - 6 kuukauden ikäisenä ja tällöin kissalla saattaa näkyä kaksinkertaiset kulmahampaat hetken ajan. Kulmahampaiden vaihtuessa on hyvä seurata maitohampaiden irtoamista pysyvien hampaiden tieltä. Yleensä hampaat irtoavat itsestään, mutta joskus tiukasti leukaluuhun kiilautunut maitohammas saattaa tarvita ihmisen apua irrotukseen.

Plakkia ja hammaskiveä voi kehittyä jo nuorelleen kissalle. Se näkyy ruskeana tai keltävänvihreänä muodostumana hampaiden pinnassa. Hammaskiveen liittyy usein pahanhajuinen hengitys ja ikenet saattavat olla tulehtuneet. Eläinlääkäri poistaa hammaskiven kätevästi kissan vuosittaisen terveystarkastuksen yhteydessä. Riittävän isoina paloina annettu sitkeä liha kuten kieli tai sydän sekä hampaiden harjaus kissalle sopivalla hammasharjalla ja -tahnalla on paras tapa estää plakin kertyminen hampaiden pinoille. Plakin estoon tarkoitettavat kuivamuonat auttavat myös hampaiden puhtaanapidossa.

Hiekkalaatikko

Kissalla on oltava tarpeiden tekoa varten hiekkalaatikko. Laatikon tulee olla rauhallisessa paikassa, sen on oltava riittävän iso, eikä kissaa saa häiritä sen tehdessä tarpeitaan. Kissa on siisti eläin, joka ei halua asioida likaisessa ja haisevassa laatikossa. Jätökset siivotaan kahdesti päivässä, ja hiekka vaihdetaan kokonaan ja laatikko pestään 1-2 viikon välein. Kissanhiekkvoja ja muita kuivikkeita on monenlaisia ja kokeilemalla löytyy jokaiselle sopiva. Kissan kasvattajalta kannattaa kysyä, minkälaiseen astiaan ja hiekkään kissa on tottunut. Hiekkalaatikoita tulee olla riittävästi kissamäärään nähden, suositus on yksi laatikko yhtä kissaa kohden. Kuivikemieltymysten lisäksi kissoilla on myös eri mieltymyksiä hiekkalaatikon mallin suhteen: toiset käyttävät mieluummin avonaista mallia, ja toiset asioivat mieluummin koppimallisessa. Vääränmallinen laatikko ja epämieluisa kuivike saattaa johtaa tarpeiden tekemiseen laatikon ulkopuolelle.

Hiekkalaatikoita tulee olla riittävästi kissamäärään nähden. Suositus on yksi laatikko enemmän kuin kissojen määrä, eli yhdellekin kissalle kaksi laatikkoa sijoiteltuna eri paikkoihin, jotta perheen arimmatkin kisset saisivat tehdä tarpeensa rauhassa.

Sisäloiset

Kissojen sisäloisista yleisimmät ovat suolinkaiset, heisimadot ja giardia-alkueläin. Suolinkaisia kissa voi saada jo maidon välityksellä emoltaan, ympäristöstä ja saaliseläimistä, ja heisimatoja saaliseläimistä. Lapamadon eli leveän heisimadon kissa voi saada kypsentämättömästä järvikalasta, ja sen häätöön vaaditaan 8-kertainen heisimatolääkitys. Giardia on kissoillakin tavattava alkueläin, joka aiheuttaa mm. suolisto-oireita.

Matolääkityksen tarpeellisuus on hyvä testata ulostenäytteestä vuosittain. Eläinlääkäri määrittelee loistutkimuksen tuloksen perusteella kissan elintapojen mukaan sille riittävän loislääkityksen.

Kissan lääkitseminen suun kautta

Kissan lääkitseminen etenkin suun kautta saattaa olla hankalaa. Tämän vuoksi kissa olisi hyvä jo pentuna totuttaa lääkitsemislanteisiin. Pentu totutetaan ensin suun avaamiseen. Pennulle voi antaa pieniä herkkuja suoraan suuhun aivan kuten tabletti annettaisiin: pennun pää käännetään kuono ylöspäin, suu avataan, ja herkku laitetaan syvälle nieluun, suu suljetaan ja odotetaan, kunnes pentu nielaisee. Tämän jälkeen pennulle annetaan herkkupala normaalis-

ti. Myös nestemäisen lääkkeen antamista voidaan harjoitella ruiskun ja nestemäisen hyvänmakuisen herkun avulla.

Tärkeää on, että kissan lääkitsemistilanteesta ei muodostuisi epämiellyttävää kissalle, sillä vastaanhangoittelevan ja pelokkaan kissan lääkitseminen voi olla jopa mahdotonta. Apteekista saa lääkitsemisen avuksi esimerkiksi Easypill® -tahnaa, jolla pahanmakuinen lääke voidaan päällystää.

Rokotukset

Kissaliiton sääntöjen mukaisesti kissanpentu tulee olla luovutushetkellä asianmukaisesti rokotettu kissaruttoa ja kissanuhaa vastaan. Rabiesrokotus vaaditaan matkustettaessa ulkomaille. Selvitä kohdemaan vaatimukset koskien rabiasta hyvissä ajoin ennen matkalle lähtöä. Joissain maissa vaaditaan maahantuotavan eläimen etukäteisilmoitus valvontaviranomaisille.

Vaikka kissa ei kävisikään näyttelyissä, on rokotus syytä pitää voimassa ja huolehtia uusintarokotuksista eläinlääkäriin ohjeiden mukaan. Uuden omistajan tulee myös huolehtia siitä, että pentu saa ajallaan tarvittavat tehosterokotukset. Näyttelyihin osallistuvien kissojen pitää olla sääntöjen mukaisesti rokotettuja. Voimassa olevat rokotussäännöt löytyvät Kissa-lehdestä ja Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta www.kissaliitto.fi.

Rokotukset voi merkkauttaa kissan rekisterikirjaan tai pyytää niistä erilliset todistukset. Merkinnöistä selviää käytetty rokoite ja sen voimassaoloaika.

Sukukypsyys; kiima-ajat ja kastratio

Kissan sukukypsäksitulokä riippuu syntymän vuodenajasta ja rodusta, itämaiset rodut kehittyvät yleensä aikaisemmin kuin pitkäkarvaiset. Naaraat saavuttavat sukukypsyyden noin 6-8 kuukauden ikäisenä, urokset yleensä hieman myöhemmin.

Naaraskissojen kiimakierto on polyestri-

nen eli kissalla on useita kiimoja valoisana aikana ja pimeällä ajalla harvemmin. Sisä-kissoilla tämä ero ei ole yhtä selkeä kuin ulkona luonnonvalossa elävillä kissoilla, joilla hedelmällisin aika on helmi-maaliskuussa. Keskimääräinen kiiman kesto on viikko ja kiimaväli vaihtelevat muutamasta päivästä kuukausiin.

Kiiman aikana naaras tulee levottomaksi, naukuu ja mouruaa normaalia enemmän ja kieriskelee lattialla. Toisinaan kiimainen naaras voi virtsata sopimattomiin paikkoihin. Lisäksi naaraan ruokahalu voi olla erittäin huono ja se laihuu. Uroksilla hormonit saavat aikaiseksi myös rauhatonta käyttäytymistä sekä virtsamerkkailua.

Jos kissaa ei ole tarkoitusta käyttää jalostukseen, se tulisi leikata. Leikkauksessa naaraalta poistetaan munasarjat (sterilisaatio) ja urokselta kivekset (kastraatio). Tämä lopettaa suvunjatkamisen tarvittavan hormonituotannon, jolloin kiima-aikoja ei enää tule. Kissan voi leikata jo alle luovutusikäisenä pentuna ja varhaissterilisatiosta/-kastraatiosta ei ole todettu olevan kissalle haittaa. Jatkuvat kiimat rasittavat naaraskissaa turhaan, ja altistavat myös kohtutulehdukselle. Kohtutulehdus on kiivulias, välitöntä lääkärihoitoa vaativa ja mahdollisesti jopa hengenvaarallinen. Leikkaamaton kolli on sekin pitkälti hormoniensa vietävänä, stressaa, merkkaillee ja mouruaa. Leikattu kissa on pääsääntöisesti leikkisämpi ja seurallisempi ja sillä riittää energiaa muuhunkin kuin suvunjatkamisen ajatteluun.

Kissojen virussairaudet

Suomen Kissaliitto ry suositaa kaikkien siitokseen käytettävien kissojen testaamista leukoosiin (FeLV) ja kissaimmuunikadon (FIV) varalta. Kasvattajalta on hyvä pyytää nähtäväksi pentujen vanhemmista otetut, negatiiviset testitodistukset.

FeLV: Leukoosi on kissojen virusperäinen sairaus, joka aiheuttaa mm. kasvaintauteja

ja vastustuskyvyn alenemista, jolloin kissa sairastelee usein. Myös lisääntymishäiriöitä voi esiintyä. Leukoosiin ei ole mitään hoitoa ja kissa voi kuolla tauteihin, joihin normaali lääkitys auttaisi. FeLV-viruksen saaneista kissoista osa on täysin oireettomia taudinkantajia, jotka levittävät virusta muihin kissoihin.

FIV: Kissojen "immuunikatovirus" muisuttua ihmisen HIV-virusta, mutta ei tartu ihmiseen. Taudinkuva on samantyyppinen kuin kissojen leukoosissa. Myös FIV-viruksen kantajista osa säilyy oireettomina ja levittää tautia eteenpäin, joten testaaminen on suositeltavaa.

FeLV- ja FIV-virusten mahdollinen olemassaolo tutkitaan kissasta verinäytteen avulla. Terveen kissan testitulos on negatiivinen. Yleinen käytäntö on tutkituttaa siitoskissat ja niiden kanssa säännöllisessä kontaktissa olevat kissat 1 - 2 vuoden välein ja pitää negatiivisiksi todetut kissat erillään testaamattomista.

Kissarutto: Kissarutto: Kissaruton aiheuttaa kissan parvovirus (FPV). Kissarutto tarttuu joko suoraan kissasta toiseen tai likaisten astioiden, hiekka-astioiden, häkkien, ihmisten, maaperän jne. välityksellä. Virus siirtyy myös istukan välityksellä syntymättömiin pentuihin. Kissarutto tarttuu helposti, virus säilyy tartuntakykyisenä huoneenlämmössä jopa vuoden. Oireina ovat kuume, alakuloisuus ja syömättömyys. Oksentelu on yleistä, ja voimakas ripuli kehittyä parin päivän sisällä. Sairauden loppuvaiheessa eläin on alilämpöinen. Varsinaista hoitoa kissaruttoon ei ole, tukihoito voi pelastaa kissan hengen. Kissaruttorokote kuuluu kissan perusrokotuksiin.

FIP eli Kissojen koronavirus on erittäin yleinen suolistovirus, joka tarttuu helposti kissasta toiseen. Pääasiallinen tartuntalähde on uloste, mutta tartunnan voi saada myös syljen välityksellä. Koronavirus aiheuttaa yleensä vatsaflunssan, joka

ilmenee lievänä ripulina, mutta infektio voi olla myös täysin oireeton. Kissan koronavirusen lisääntyessä niissä tapahtuu runsaasti geenimutaatioita. Näitä mutatoituneita koronaviruksia kutsutaan FIP-viruksiksi. FIP-virusten aiheuttama FIP eli tarttuva vatsakalvon tulehdus on sairaus, johon ei valitettavasti tunneta hoitoa ja joka johtaa useimmiten kissan kuolemaan. FIP:iä esiintyy yleensä nuorilla kissoilla tai kissoilla, joiden immuunivaste on syystä tai toisesta heikentynyt. Taudin toteaminen on pulmallista, sillä kissa voidaan varmasti todeta sairastuneeksi FIP:iin vasta patologisissa tutkimuksissa.

Elävän kissan testaamiseksi on ainoastaan vasta-ainetestejä, jotka kertovat sen, onko kissa joutunut kosketuksiin coronaryhmän virusten kanssa. Koronavirustartunnat ovat kissoilla hyvin yleisiä eikä vasta-aineiden esiintyminen kerro siitä, sairastaako tai sairastuuko kyseinen kissa FIP:iin.

Ylempien hengitysteiden tulehdukset:

Yleisimpiä hengitystieinfektioiden aiheuttajia ovat herpesvirus (FHV) eli rinotrakeiittivirus ja kalikivirus (FCV). Myös Chlamydia psittaci -bakteeri aiheuttaa kissoille tarttuvia ylempien hengitysteiden tulehduksia. Tartunta siirtyy lähinnä kissasta toiseen, mutta myös epäsuoran kontaktin (mm. ihmisen) kautta.

Hengitystieinfektiot leviävät herkästi esimerkiksi kissaloissa. Diagnoosi voidaan varmistaa osoittamalla esimerkiksi limakalvo- tai silmäeritenäytteestä virusta tai bakteeria erilaisin laboratoriomenetelmin. Herpes- ja kalikirokotteet kuuluvat kissan perusrokotuksiin, ja myös klamydiaa vastaan voidaan rokottaa.

Lisätietoja kissan tarttuvista taudeista löytyy Suomen Kissaliiton kotisivuilta www.kissaliitto.fi.

Pakolliset ja suositellut DNA-testit

Lisääntyneen tutkimustyön myötä kissoilta löytyy enenevässä määrin perinnöllisiä sairauksia. Niitä löytyy kaikilla kissaroduilla, joskin sairauksien yleisyydet vaihtelevat roduittain. Joillekin sairauksista on saatu kehitettyä geenitestejä. Niiden avulla voidaan sairaudesta riippuen saada joko karsittua kyseinen sairauskokonaan pois rodusta tai merkittävästi vä hennettyä sairastuvien kissojen lukumäärää.

Eräät perinnölliset sairaudet rajoittavat kissan käyttöä kasvatuksessa ja tietyillä roduilla edellytetään siitoskissojen testauttamista. Tarkista tällä hetkellä voimassa olevat rajoitukset ja suositukset Kissa-lehdestä tai Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.

Tessa. Co
PHOTOGRAPHY

Perinnöllisiä vikoja

Napatyrä: Lasketaan osittain periytyvien vikojen joukkoon, eikä kissaa, jolla on todettu napatyrä saa käyttää siitokseen. Napatyrä voi olla nähtävissä heti pennun synnyttyä, mutta se voi ilmestyä myös myöhemmin (n. 6 viikon iässä) pennun alkaessa liikkua vilkkaammin. Siitoskissoilta vaaditaan eläinlääkärin todistus siitä, ettei niillä ole todettavissa napatyrää.

Piilokives: Uroksissan molemmat kivekset saattavat jäädä laskeutumatta kivespusseihin tai vain toinen kives laskeutuu. Kivesvikaista kissaa ei saa käyttää siitokseen. Siitokseen käytetyiltä uroksilta vaaditaan eläinlääkärin todistus kivesten laskeutumisesta. Todistus on haettava yli 6kk iässä.

Osittain perinnöllisiä voivat olla erilaiset rakennevirheet, kuten luuston epämuodostumat. **Häntämutka** eli knikki on hännän luustossa oleva häiriö, joka muodostaa jäykän mutkan tai koukun hännänpäähän. Vika voi olla myös keskemällä häntää. Vaikka vika olisi synnynnäinen, ei knikki usein näy tai tunnu vastasyntyneen pennun pienessä hännässä. Virhe huomataan usein vasta myöhemmin kissan ja sen hännän kasvaessa. Synnynnäisen ja tapaturmaisen häntämutkan välistä eroa on mahdotonta selvittää edes röntgenkuvan avulla.

Lattarinta eli flat chest on rintakehän sisäänpainuma, joka aiheuttaa tilanpuutetta rintakehän alueella ja aiheuttaa mahdollisesti kuoleman jo pentuna. Kissalla voi myös olla rintalastakoukku, joka tuntuu pattina kissan rintalastan päällä.

Vaarallista kissalle

Sisäkissojen yleisin tapaturmaisen kuoleman syy on putoaminen ikkunasta tai parvekkeelta. Ulkokissoja menehtyy paljon liikenteen uhreina. Kodinkoneista vaarallisia ovat mm. pyykinpesu- ja astianpesukoneet.

Kissa voi mennä huomaamatta koneeseen ja hukkuu, kun kone käynnistetään. Myös kuumalle liedelle hyppääminen saattaa aiheuttaa vahinkoja ja pienelle pennulle jopa wc-pönttöön putoaminen voi olla vaarallista.

Avotuli on aina vaarallinen kissalle. Kynttilänliekin liian läheltä sivuuttavan kissan turkki voi syttyä palamaan. Kodin huonekasveista myös osa on myrkyllisiä, kuten joulutähti, muratti, kaislat ("kissankaisla") ja vehkat. Kasvikirjoista löytyy myrkyllisten kasvien luettelo. Monet kodin pesu- ja desinfiointiaineista ovat myrkyllisiä suun kautta nautittuna ja on huomioitavaa, että kissa voi nuolla ainetta tassuistaan. Pentu voi myös rynnätä sulkeutuvan oven väliin tai leikkiessään niellä lankaa, kuminauhaa tai vaikkapa lahjanarua.

YKSI
onnellinen
ELÄMÄ
RIITTÄÄ

DESIGN[®]
FROM
FINLAND

www.kissapuu.com

Suomen Kissaliitto ry:n alaiset näyttelyt

Näyttelyihin voivat osallistua kaikkien Suomen Kissaliitto ry:n alaisten rotukissayhdistysten jäsenet kissoineen. Näyttelyitä järjestetään eri puolilla Suomea ja rotukissayhdistysten jäsenet voivat osallistua myös FIFen alaisten yhdistysten järjestämiin näyttelyihin ulkomailla.

Näyttelykutsuja julkaistaan Kissaliiton ja rotukissayhdistysten kotisivuilla sekä Omakissa-tietojärjestelmässä. Kutsussa kerrotaan näyttelyn aika, paikka, tuomarit ym. tarpeelliset tiedot. Kutsusta selviävät myös ilmoittautumisaika, ilmoittautumismaksun suuruus ja tilinumero, jolle se on maksettava, sekä ilmoittautumisten vastaanottajan nimi ja osoite, mikäli ilmoittautuminen Omakissa -tietojärjestelmän kautta ei onnistu. Kissaliiton kotisivuilla on listaus kaikista tulevista näyttelyistä tarvittavine linkkeineen.

Suomen Kissaliiton alaisiin näyttelyihin ilmoittaudutaan etukäteen ensisijaisesti Omakissa -tietojärjestelmän kautta. Ulkomaisten näyttelyiden osalta ilmoittautumisen lähetetään kutsussa julkaistujen ohjeiden mukaisesti joko oman yhdistyksen näyttely-yhdyshenkilölle, joka toimittaa sen eteenpäin yhdistyksen tarkistusmerkinnällä varustettuna tai sähköisen ilmoittautumislomakkeen kautta. Tärkeää on huomata, että rotukissaharrastuksen suosion kasvaessa näyttelyt voivat tulla täyteen jo ennen ilmoittautumisaajan loppumista. Ole siis liikkeellä ajoissa, jos haluat päästä johonkin tiettyyn näyttelyyn.

Näyttelysäännöt sekä ohjeet näyttelyn kuluista ja käytänteistä löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.kissaliitto.fi

Kissanäyttely on kissojen ulkomuotokilpailu. Kissat arvostellaan vertaamalla niitä kissan rodun rotumääritelmään eli standardiin, mutta menestymiseen näyttelyissä vaikuttaa myös kissan kunto ja luonne. Näyttelykissan yleiskuntoa hoidetaan parhaiten huolehtimalla hyvin sen ravinnosta ja liikunnasta kotiooloissa. Onnellisena kissa on kauneimmillaan.

Pitkä- ja puolipitkärakaiset kissat, joilla runsas turkki on oleellinen osa ulkonäköä, pestään ja trimmataan aina ennen jokaista näyttelyä. Puhdas turkki kuivataan hiustenkuivaajan avulla. Joka kissan turkin pitää olla puhdas ja hoidettu. Kynnenkärjet on leikattava, sillä kissaa käsitellään näyttelyssä. Kun kissa totutetaan pennusta asti autossa matkustamiseen ja erilaiseen käsittelyyn, osaa se pelotta nauttia myös näyttelypaikan hälinästä.

Oman kissan kasvattajalta tai muilta samaa rotua harrastavilta saa usein hyviä neuvoja näyttelyihin valmistautumisesta. Kaikki kissat eivät kuitenkaan viihdy näyttelyissä. Näyttelyharrastussuunnitelmat on aina tehtävä kissan hyvinvointi huomioiden.

Kasvatustoiminta

Jalostustyön tarkoituksena ei ole rotukissojen määrän lisääminen, vaan tavoitteena on tuottaa rodunomaisia, terveitä, hyväluonteisia ja kauniita kissoja.

Kaikkia kissoja ei ole tarkoitettu siitokseen

Kasvatustoimintaa suunniteltaessa on syytä arvioida siitokseen aiottua kissaa. Onko kissa terveydeltään, luonteeltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellainen, että samoja ominaisuuksia halutaan siirtää seuraaville sukupolville?

Kasvatuksesta kannattaa jättää pois kissat, joilla on mahdollisesti jokin periytyvä sairaus tai rakennevika. Kovin epärodunomaisella kissalla ei kannata kasvattaa, eikä myöskään aralla tai aggressiivisella kissalla.

Kasvattaja on voinut jo rekisteröinnin yhteydessä asettaa kissalle kasvatuskiellon, josta on merkintä rekisterikirjassa.

Kasvattamisen edellytykset

Vaikka perheeseen olisi hankittu rotukissa ei sen pentuja rekisteröidä puhdasrotuisiksi elleivät seuraavat ehdot täyty:

- Siitokissojen omistajan/kaikkien omistajien on oltava jonkin Suomen Kissaliitto ry:n alaisen rotukissayhdistyksen jäseniä.
- Kasvattajan on suoritettava Kissaliiton kasvattajan peruskurssi ennen kasvattajanimen anomista.
- Kasvattajalla tulee olla FIFe:ssä rekisteröity kasvattajanimi. Lisäksi kasvattaja on allekirjoittamallaan kasvattajasopimuksella sitoutunut noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjä. Siitokseen käytettävän uroksen omistajan on myös sitouduttava noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjä allekirjoittamalla siitosuroksen omistajan sopimus ennen uroksen käyttämistä siitokseen.
- Siitokseen käytettyjen kissojen on molempien oltava Suomen Kissaliitto ry:n hyväksymällä tavalla rekisteröityjä rotukissoja.
- Kissojen on kuuluttava samaan rotuun tai rotuihin, joiden keskenään risteyttäminen on FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjen mukaan sallittua. Ne eivät saa kuulua väriryhmiin, joiden yhdistäminen on sääntöjen mukaan kiellettyä.
- Siitokseen käytettävän kissan terveydentilasta vaaditaan tiettyjä eläinlääkärin todistuksia. Voimassa olevat säännöt voi tarkistaa Kissa-lehdestä tai Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.
- Mikäli suunnittelemasi siitosuros ei kuulu Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin ja ellei siitosuroksen omistaja ole Suomen Kissaliitto ry:n alaisen rotukissayhdistyksen, ota yhteyttä omaan rotukissayhdistykseesi kysyäksesi toimintaohjeita.
- Muutenkin, jos olet epävarma onko jokin yhdistelmä sallittu kysy asiaa oman yhdistyksesi kautta rotutoimikunnalta.

APTEEKISTA.

ORION
PHARMA

Dronspot kissanpäiviin

Kissan iholle
annosteltava
matolääke.

Dronspot® dronspot.fi

vetoquinol
ACHIEVE MORE TOGETHER

Dronspot® vet paikallisvaleluliuos kissoille. Vaikuttavat aineet: Pratsikvanteeli ja emodepsidi. **Käyttöaihe:** Kissoille sukkula- ja heisimatotartuntojen hoitoon. **Vasta-aiheet:** Ei saa käyttää alle 8 viikon ikäisille tai alle 0,5 kg painaville kissanpennuille. **Haittavaikutukset:** Kuolaaminen, pahoinvointi, lievät ja ohimenevät neurologiset häiriöt, ohimenevä karvanlähtö, kutina ja/ tai tulehdusoireet antokohdassa. **Pakkaukset:** 2x0,35 ml, 2x0,7 ml ja 2x1,12 ml. **Lue pakkausseloste ennen käyttöä.**

03/2022

Kasvattajaseminaarit ja -kurssit

Suomen Kissaliitto ry järjestää kasvatus-toiminnasta kiinnostuneille jalostukseen liittyviä seminaareja. Uudelle kasvattajalle seminaarit ja muu Suomen Kissaliitto ry:n kasvattajille tarkoitettu koulutustoiminta on monella tavalla hyödyksi. Kasvattajaseminaareista on ilmoituksia mm. Kissa-lehdessä sekä eri rotuyhdistysten lehdissä ja tiedotteissa. Lisäksi rotukissayhdistykset järjestävät Suomen Kissaliitto ry:n terveys- ja koulutustoimikunnan materiaaliin perustuvia kasvattajakursseja. Kasvattajan peruskurssin käyminen on edellytys kasvattajanimen saamiselle.

Kasvattajanimi

Kasvattajanimen on oltava haettu ja hyväksytty ennen kasvatus-toiminnan aloittamista. Kasvattajanimihakemus lähetetään liitteineen rotukirjaajalle käsiteltäväksi. Kasvattajanimen hyväksyminen tapahtuu FIFe:ssä, joten nimi kannattaa hakea useampia kuukausia ennen suunniteltua astutusta.

Kasvattajasopimus

Kasvattajasopimuksen allekirjoittamalla naaraan omistaja sitoutuu noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n kasvatus-työlle asettamia sääntöjä ja sen rotutoimikunnan antamia ohjeita. Kasvattajasopimus tehdään kasvattajanimeä anottaessa.

Siitosuroksenomistajan sopimus

Kuten kasvattajasopimuksessa, myös siitosuroksenomistajan sopimuksessa on sitouduttava noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n ja sen rotutoimikunnan ohjeita ja määräyksiä. Kissan terveystä, elinolosuhteita ja tietojen oikeellisuutta koskevat sitoumukset ovat samoja kuin kasvattajasopimuksessa. Tarkistathan sopimuksesta huolellisesti mihin sitoudut ja mitä todistuksia urokselta tulee toimittaa ennen siitoskäyttöä.

Itämainen lyhytkarva

photo by tessa.lv

Kasvattajan antamia ohjeita

RUOKINTA

Kissa pitää erityisesti / on tottunut syömään seuraavia ruokia:

.....

.....

.....

Kasvattaja ei suosittele:

.....

.....

TOTTUMUKSET

Kissan käyttämä hiekkalaatikko ja hiekka:

.....

.....

Muita tapoja ja tottumuksia:

.....

.....

.....

TERVEYDENHOITO

Kissalle annettu matolääkitys ja sen uusinta:

.....

.....

Kissalle annetut rokotukset ja niiden uusinnat:

.....

.....

Kissan tarkistanut eläinlääkäri (nimi ja yhteystiedot):

.....

.....

MUUTA TÄRKEÄÄ

.....

.....

.....

Tärkeitä yhteystietoja:

Suomen Kissaliitto ry www.kissaliitto.fi

Omakissa-tietojärjestelmä <http://omakissa.kissaliitto.fi>

Omakissa-tietojärjestelmän käyttöohjeet <http://omakissatuki.kissaliitto.fi>

Ruokavirasto www.ruokavirasto.fi

Maa- ja metsätalousministeriö MMM www.mmm.fi

Tulli www.tulli.fi

Tessa. Co
PHOTOGRAPHY

Kategoriat ja EMS-järjestelmä

EMS-järjestelmän koodi muodostetaan seuraavista osista: Rotu määritellään kolmella isolla kirjaimella. Väri määritellään yhdellä pienellä kirjaimella. Poikkeuksellisesti s ja y voidaan liittää perusvärin jälkeen. Kuvio määritellään kaksinumeroisella luvulla. Rekisteröidyt kissat ovat näyttelyissä jaettu tyyppin, rakenteen, turkin pituuden yms. perusteella neljään eri kategoriaan:

Kategoria 1

EXO	exotic
PE R	persialainen
RAG	ragdoll
SBI	pyhä birma
TUV	turkkilainen van

Kategoria 2

ACL	american curl, pitkäk.
ACS	american curl, lyhytk.
LPL	laperm, pitkäk.
LPS	laperm, lyhytk.
MCO	maine coon
NEM	neva masquerade
NFO	norjalainen metsäkissa
SIB	siperiankissa
TUA	turkkilainen angora

Kategoria 3

BEN	bengali
BML	burnilla
BLH	brittiläinen pitkäkarva
BSH	brittiläinen lyhytkarva
BUR	burma
CHA	kartusiaani
CYM	cymric
EUR	eurooppalainen
KBL	kurilien bobtail, pitkäkarva
KBS	kurilien bobtail, lyhytkarva
KOR	korat
MAN	manx
MAU	egyptinmau
OCI	ocicat
SIN	singapura
SNO	snowshoe
SOK	sokoke
SRL	selkirk rex pitkäkarva
SRS	selkirk rex lyhytkarva

Kategoria 4

ABY	abessinialainen
BAL	balineesi
CRX	cornish rex
DRX	devon rex
DSP	don sfinx
GRX	german rex
JBS	japanin bobtail lyhytkarva
OLH	itämainen pitkäkarva
OSH	itämainen lyhytkarva
PEB	peterbald
RUS	venäjänsininen
SIA	siamilainen
SOM	somali
SPH	sfinx
THA	thai

Muut

XLH	hyväksymätön pitkä-/puoli-pitkäkarvakarva rotu
XSH	hyväksymätön lyhytkarvarotu
non	hyväksymätön rotu
var	lyhytkarvainen kissa, joka kantaa pitkäkarva geeniiä

Värit

n	musta
a	sininen
b	suklaa
c	lila
d	punainen
e	creme
f	kilpikonna
g	sinikilpikonna
h	suklaakilpikonna
j	lilakilpikonna
n	musta/ruskea/riista
o	kaneli/punainen
p	beige
q	kanelikilpikonna
r	beigekilpikonna
s	hopea
y	golden
w	valkoinen
x	hyväksymätön väri
m	karamelli/aprikoosi (diluution muokkaaja)
t	amber (amber & vaalea amber, ainoastaan NFO)
t*	charcoal (ainoastaan BEN)

Kuviot

01	van
02	harlekiini
03	bicolour - valkoisella
04	mitted
05	snowshoe
09	valkoista
määrittelemätön määrä
11	shaded (BSH/BLH tipped)
12	shell
21	määrittelemätön
tabbykuvio
22	klassinen tabby
23	tiikeri
24	täplikäs
25	ticked tabby
31	burmanaamio
32	tonkinesinaamio
33	himalajanaamio

Hännän pituus

(merkitään vain tarvittaessa)

51	rumpy
52	rumpy riser
53	stumpy (max. 3 cm)
54	pitkä (vain rekisteröintiin)

Silmien väri

(merkitään vain tarvittaessa)

61	siniset
62	oranssit
63	eriväriset
64	vihreät
65	burmanaamio
66	tonkinesinaamio
67	naamiokissan sininen

Korvat

(merkitään vain tarvittaessa)

71	suorat korvat
72	taaksepäin kaareutuvat
korvat

Karva

(merkitään vain tarvittaessa)

81	pitkäkarva
82	lyhytkarva
83	brush
84	suorakarva
(ainoastaan LPL/LPS &
SRL/SRS)

